

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Η αύξηση των δαπανών και η μείωση της φορολογίας αυξάνουν την παραγωγή και το εισόδημα της οικονομίας.

Σωστό (Σελ. 179)

β. Το μέσο μεταβλητό κόστος μεταβάλλεται ως μέγεθος πιο έντονα από το οριακό κόστος.

Λάθος (Σελ. 66)

γ. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός.

Σωστό (Σελ. 183)

δ. Ο νόμος της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης προϋποθέτει ότι κανένας συντελεστής παραγωγής δεν είναι σταθερός.

Λάθος (ένας τουλάχιστον είναι σταθερός Σελ. 57)

ε. Στη φάση της κρίσης υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και υποαπασχόληση παραγωγικών συντελεστών.

Λάθος (Στην αρχή της φάσης της ανόδου Σελ. 164-165)

Μονάδες 15

Για τις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της κάθε πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2. Ποιο από τα παρακάτω περιλαμβάνεται στις μεταβιβαστικές πληρωμές του κράτους:

- α. οι δαπάνες για τους μισθούς των υπαλλήλων του κράτους.
- β. τα επιδόματα ανεργίας.
- γ. οι δαπάνες του δημοσίου για αγορά προϊόντων κάθε είδους.
- δ. οι δαπάνες του δημοσίου για ενοίκια κτιρίων.

Μονάδες 5

β. (Σελ. 180)

A3. Η ανεργία που οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίσουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις εργασίας και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες ονομάζεται:

- α. εποχιακή ανεργία.
- β. διαρθρωτική ανεργία.
- γ. ανεργία τριβής.
- δ. ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης.

Μονάδες 5

γ. (Σελ. 169)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Να αναφέρετε και να αναλύσετε τις σπουδαιότερες αδυναμίες του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) ως δείκτη οικονομικής ευημερίας.

Μονάδες 25

Σελ. 142-143

Το Α.Ε.Π. είναι ένα μέγεθος που μας πληροφορεί για την οικονομική ευημερία μιας χώρας. Το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας. Όμως, παρά τη σπουδαιότητα και χρησιμότητά του το Α.Ε.Π. παρουσιάζει

ατέλειες και αδυναμίες, οι οποίες οφείλονται σε πολλές αιτίες. Οι σπουδαιότερες είναι:

α) Το Α.Ε.Π. δεν περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά στην ιδιοκατανάλωση, γιατί αυτή δε γίνεται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Για παράδειγμα, το φαγητό που μαγειρεύει μια νοικοκυρά στο σπίτι δε διαφέρει καθόλου από το φαγητό ενός εστιατορίου. Και όμως, η προστιθέμενη αξία, με το μαγείρεμα που γίνεται στο σπίτι, δεν υπολογίζεται στο Α.Ε.Π.

β) Το Α.Ε.Π. είναι ποσοτικός και όχι ποιοτικός δείκτης. Η βελτίωση της ποιότητας, όταν δεν εκφράζεται στην τιμή, δεν καταγράφεται στο Α.Ε.Π. Η ποιότητα, όμως, είναι εξίσου σημαντικός παράγοντας με την ποσότητα. Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι η ποιότητα ζωής, που προέρχεται, για παράδειγμα, από την καθαρή ατμόσφαιρα, είναι ουσιώδης παράγοντας για την υγεία και την πιθανή διάρκεια της ζωής, δεν περιλαμβάνεται όμως, δυστυχώς, στους υπολογισμούς του Α.Ε.Π.

γ) Το Α.Ε.Π. αγνοεί τη σύνθεση και την κατανομή της παραγωγής. Το Α.Ε.Π. εκφράζει το μέγεθος παραγωγής αλλά όχι και τη σύνθεση, δηλαδή το είδος των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται. Η ευημερία όμως μιας οικονομίας σίγουρα επηρεάζεται, αν, για παράδειγμα, το ποσοστό παραγωγής που αντιπροσωπεύει πολεμικά αγαθά μεταβληθεί εις βάρος της σχέσης με τα καταναλωτικά αγαθά. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την οικονομική ευημερία των πολιτών, αλλά δεν εκφράζεται στο Α.Ε.Π., είναι η κατανομή της παραγωγής (εισοδήματος) ανάμεσα στα μέλη μιας οικονομίας. Η κατανομή αυτή όμως, αν βελτιώνεται ή χειροτερεύει, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά αντίστοιχα τη ζωή των πολιτών. Όσο πιο ισομερής είναι η κατανομή του Α.Ε.Π. τόσο πιο ψηλό θεωρείται το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας, γιατί μικραίνει το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών.

δ) Το Α.Ε.Π. δεν συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας. Παραοικονομία είναι το μέρος της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο αποκρύπτουν οι πολίτες από το κράτος, είτε επειδή θέλουν να αποφύγουν τη

φορολόγησή της είτε επειδή είναι παράνομη, όπως λαθρεμπόριο, ναρκωτικά κτλ. Όλες αυτές οι οικονομικές δραστηριότητες δεν καταγράφονται στο Α.Ε.Π. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι οι ατέλειες αυτές του Α.Ε.Π. κάνουν προβληματική και τη σύγκριση του βιοτικού επιπέδου μεταξύ διαφόρων κρατών. Το μέγεθος της παραοικονομίας, για παράδειγμα, διαφέρει από χώρα σε χώρα, άρα και οι συγκρίσεις είναι προβληματικές.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ και απασχολεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές πλήρως και αποδοτικά με δεδομένη τεχνολογία όπως στον παρακάτω πίνακα. Είναι επίσης γνωστό ότι, όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του Ψ , τότε η οικονομία παράγει 160 μονάδες του αγαθού Ψ .

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας αγαθού Χ ($K.E._X$)
A	0	;	
			;
B	80	120	
			1
Γ	;	80	
			2
Δ	140	;	
			;
E	150	0	

Γ1. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές, παρουσιάζοντας τους αντίστοιχους υπολογισμούς.

Μονάδες 5

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας αγαθού Χ ($K.E._X$)
A	0	160	
			0,5
B	80	120	
			1
Γ	120	80	
			2
Δ	140	40	
			4
E	150	0	

Όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του Ψ, τότε η οικονομία παράγει 160 μονάδες του αγαθού Ψ. $\Psi_A = 160$

$$AB: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{160 - 120}{80 - 0} = \frac{40}{80} = 0,5$$

$$\text{B}\Gamma: KE_{X \rightarrow \Psi} = 1 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 1 \Leftrightarrow \frac{120 - 80}{X_{\Gamma} - 80} = 1 \Leftrightarrow X_{\Gamma} - 80 = 40 \Leftrightarrow X_{\Gamma} = 120$$

$$\text{ΓΔ}: KE_{X \rightarrow \Psi} = 2 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 2 \Leftrightarrow \frac{80 - \Psi_{\Delta}}{140 - 120} = 2 \Leftrightarrow 80 - \Psi_{\Delta} = 40 \Leftrightarrow \Psi_{\Delta} = 40$$

$$\text{ΔΕ}: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{40 - 0}{150 - 140} = \frac{40}{10} = 4$$

Γ2. Να εξετάσετε υπολογιστικά, με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, αν οι παρακάτω συνδυασμοί είναι εφικτοί ή ανέφικτοι και να δοθεί η οικονομική ερμηνεία για καθέναν από τους συνδυασμούς:

α. $X=40$ και $\Psi=150$.

β. $X=130$ και $\Psi=50$.

Μονάδες 8

α.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ
A	0	160
A'	40	$\Psi_{A'}$
B	80	120

$$\text{AA}': KE_{X \rightarrow \Psi} = 0,5 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 0,5 \Leftrightarrow \frac{160 - \Psi_{A'}}{40 - 0} = 0,5 \Leftrightarrow 160 - \Psi_{A'} = 20 \Leftrightarrow \Psi_{A'} = 140 < 150$$

Άρα ο συνδυασμός είναι ανέφικτος.

Δεν μπορεί να παραχθεί. Για να παραχθεί θα πρέπει να αυξηθούν οι παραγωγικοί συντελεστές αρκετά ή να βελτιωθεί η τεχνολογία αρκετά ή ο συνδυασμός και των δύο.

β.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ
Γ	120	80
Γ'	130	$\Psi_{\Gamma'}$
Δ	140	40

$$\Gamma\Gamma': KE_{X \rightarrow \Psi} = 2 \Leftrightarrow \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = 2 \Leftrightarrow \frac{80 - \Psi_{\Gamma'}}{130 - 120} = 2 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 80 - \Psi_{\Gamma'} = 20 \Leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 60 > 50$$

Άρα ο συνδυασμός είναι εφικτός.

Ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

Γ3. Πόσες μονάδες από το αγαθό Χ πρέπει να θυσιαστούν για την παραγωγή των τελευταίων 50 μονάδων του αγαθού Ψ;

Μονάδες 5

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ
Β	80	120
Β'	$X_{B'}$	110
Γ	120	80

$$BB': KE_{X \rightarrow \Psi} = 1 \Leftrightarrow \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = 1 \Leftrightarrow \frac{120 - 110}{X_{B'} - 80} = 1 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow X_{B'} - 80 = 10 \Leftrightarrow X_{B'} = 90$$

Θα μεταβώ από τον Β' στον Α, άρα θυσιάζονται 90-0=90 μονάδες Χ.

Γ4. Μια βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού Ψ αυξάνει την παραγωγή του κατά 50% σε κάθε συνδυασμό. Ποιες θα είναι οι νέες ποσότητες του αγαθού Ψ σε κάθε συνδυασμό (μονάδες 5); Να απαντήσετε, χωρίς αιτιολόγηση αν το κόστος ευκαιρίας του X αυξάνεται ή μειώνεται. (μονάδες 2)

Μονάδες 7

$$\Psi'_A = 1,5 \cdot \Psi_A = 240$$

$$\Psi'_B = 1,5 \cdot \Psi_A = 180$$

$$\Psi'_\Gamma = 1,5 \cdot \Psi_A = 120$$

$$\Psi'_\Delta = 1,5 \cdot \Psi_A = 60$$

$$\Psi'_E = 1,5 \cdot \Psi_A = 0$$

Το Κόστος Ευκαιρίας του X αυξάνεται. (Μπορεί και να υπολογιστεί ενδεικτικά σε ένα ζεύγος ή να εξηγήσετε ότι θυσιάζεται περισσότερο Ψ για την ίδια ποσότητα X).

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Η αγοραία συνάρτηση ζήτησης ενός αγροτικού προϊόντος είναι

$$Q_D = \frac{400}{P}, P > 0 \text{ και η αγοραία συνάρτηση προσφοράς είναι}$$

$$Q_S = 30 + P, P > 0.$$

Δ1. Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας στην αγορά του αγαθού.

Μονάδες 6

$$\text{Συνθήκη Ισορροπίας: } Q_D = Q_S \Leftrightarrow \frac{400}{P} = 30 + P \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 30 \cdot P + P^2 = 400 \Leftrightarrow P^2 + 30 \cdot P - 400 = 0$$

$$\Delta = 900 + 1600 = 2500$$

$$P_{1,2} = \frac{-30 \pm \sqrt{2500}}{2} = \frac{-30 \pm 50}{2} \Leftrightarrow P_1 = 10 \text{ ή } P_2 = -40 \text{ (απορ.)}$$

$$\text{Για } P_0 = 10: Q_S = 30 + 10 \Leftrightarrow Q_0 = 40$$

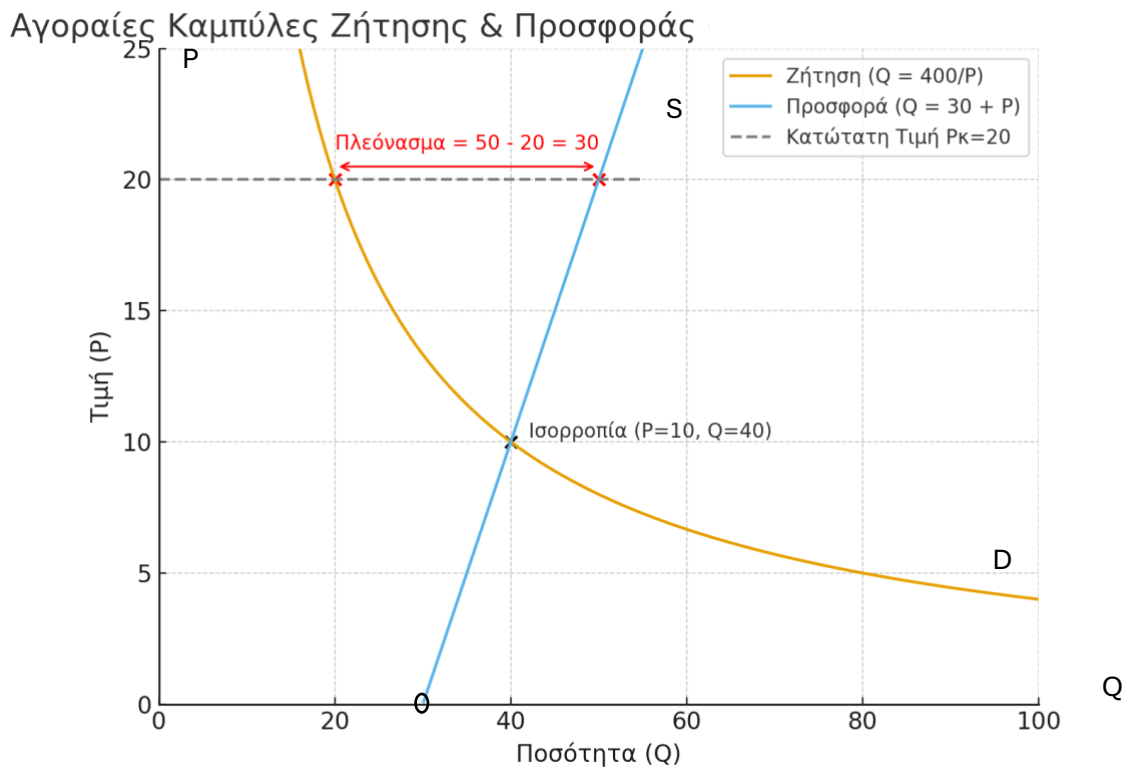
Δ2. Το κράτος εκτιμά ότι η τιμή ισορροπίας είναι χαμηλή και δεν εξασφαλίζει το εισόδημα των αγροτών. Για τον λόγο αυτό παρεμβαίνει στην αγορά του αγαθού και επιβάλλει κατώτατη τιμή P_K . Στην τιμή αυτή δημιουργείται πλεόνασμα 30 μονάδων προϊόντος.

α. Να υπολογίσετε την κατώτατη τιμή (P_K).

$$\text{Πλεόνασμα: } Q_S - Q_D = 30 \Leftrightarrow 30 + P - \frac{400}{P} = 30 \Leftrightarrow P = \frac{400}{P} \Leftrightarrow P^2 = 400 \Leftrightarrow P_K = 20$$

β. Να σχεδιάσετε ένα διάγραμμα στο οποίο να φαίνονται οι συναρτήσεις αγοραίας ζήτησης και προσφοράς, το σημείο ισορροπίας καθώς και η κρατική παρέμβαση.

Μονάδες 8

Δ3. α. Το κράτος αγοράζει το πλεόνασμα που δημιουργείται από τους παραγωγούς στην κατώτατη τιμή. Ποια είναι η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού; (μονάδες 3)

$$\text{Κρατική Επιβάρυνση} = P_K \cdot (Q_S - Q_D) = 20 \cdot \left(30 + 20 - \frac{400}{20} \right) = 20 \cdot 30 = 600$$

β. Στη συνέχεια το κράτος πουλάει το σύνολο του πλεονάσματος σε αγορά του εξωτερικού στην τιμή των 15

χρηματικών μονάδων. Να υπολογίσετε την τελική επιβάρυνση του κράτους μετά την ενέργεια αυτή.
(μονάδες 4)

Μονάδες 7

$$\text{Εισπράττει: } 15 \cdot (Q_S - Q_D) = 15 \cdot \left(30 + 20 - \frac{400}{20}\right) = 15 \cdot 30 = 450$$

$$\text{Τελικά επιβαρύνεται με: } 600 - 450 = 150$$

Δ4. Η παραπάνω πολιτική του κράτους με την επιβολή κατώτατης τιμής μετέβαλε τη συνολική δαπάνη (ΣΔ) των καταναλωτών; (μονάδα 1) Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.
(μονάδες 3)

Μονάδες 4

ΣΔ=Α=400 σε κάθε επίπεδο τιμής, αφού η καμπύλη ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή. (μοναδιαίας ελαστικότητας σε όλο της το μήκος).

ή εναλλακτικά:

Βρίσκω $E_{D_{\tau\omicron\varsigma}} = \dots = -1$, άρα $|E_{D_{\tau\omicron\varsigma}}| = 1$, οπότε η ΣΔ παραμένει σταθερή.

Για την καλύτερη κατανόηση των παρακάτω θεμάτων μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω εφαρμογές:

Για το Γ:

Κ.Ε. και Κ.Π.Δ.

Για το Δ:

Αγορά: Προσφορά & Ζήτηση

<https://www.aoth4u.org>